

SPIS TREŚCI

I. Rzeczpospolita szlachecka	5
1. Podstawowa literatura i źródła	5
2. Rozwój gospodarki towarowo-pieniężnej — wzrost produkcji rolnej i narastanie pier- wiastkowych form kapitalistycznych w mie- ście	31
a. Ugruntowanie się folwarku pańszczyźnia- nego	31
b. Gospodarka chłopska	37
c. Depresja cen i jej wpływ na rolnictwo	38
d. Postęp w produkcji rzemieślniczej	41
e. Rozwój górnictwa i hutnictwa	44
f. Przemiany w organizacji handlu	46
3. Społeczeństwo polskie doby Odrodzenia i wczesnego Baroku — jego struktura, men- talność i warunki bytowe	52
a. Terytorium i zaludnienie	52
b. Chłopi	54
c. Mieszczaństwo	61
d. Szlachta	67
4. Reformacja i zwycięstwo kontrreformacji w Polsce	74
a. Podłoże reformacji w Polsce	74
b. Rozprzestrzenianie się luteranizmu	77
c. Walka o Kościół narodowy	80
d. Bracia polscy i walka o tolerancję reli- giijną	82
e. Początki akcji kontrreformacyjnej	86
f. Unia brzeska i jej skutki	90

5. Rozkwit kulturalny	93
a. Kultura polska między Wschodem a Zachodem	93
b. Odrodzenie i wczesny Barok	96
c. Upowszechnienie czytelnictwa i oświaty	99
d. Rozwój nauki	104
e. Rozkwit literatury w dobie Odrodzenia	112
f. Literatura i teatr wczesnego Baroku	114
g. Muzyka	119
h. Sztuki plastyczne epoki Odrodzenia	120
i. Sztuka wczesnego Baroku	124
6. Ukształtowanie się Rzeczypospolitej szlacheckiej	130
a. Sytuacja wewnętrzna u progu XVI w.	130
b. Opozycja szlachecka w dobie współdziałania króla z możnowładztwem	132
c. Zwycięstwo ruchu „egzekucji praw”	138
d. Unia Polski z Litwą	144
e. Ugruntowanie się ustroju demokracji szlacheckiej w czasie pierwszego bezkrólewia	150
f. Ostatnie osiągnięcia ruchu egzekucji	154
7. Walka o dominium Maris Baltici	159
a. Pozycja międzynarodowa Polski w początkach XVI w.	159
b. Walka z Zakonem i pokój krakowski	163
c. Rezygnacja z preponderancji Jagiellonów w środkowej Europie	166
d. Opanowanie Inflant	172
e. Wojna o Inflanty	177
8. Próby restauracji pozycji monarchy i opozycja szlachecka	180
a. Elekcja Zygmunta III i rozdzwięki między królem a szlachtą	180
b. Rokosz sandomierski	186
c. Kozaczyzna — zapalny problem polityki wewnętrznej	190
d. Nieudane próby opanowania tendencji decentralistycznych	194
e. Próby Władysława IV wzmocnienia władzy monarszej	200

9. O preponderancję Polski w Europie Wschodniej	203
a. Nowe cele polityki Rzeczypospolitej i możliwości ich realizacji	203
b. Mołdawia czy Estonia	208
c. Nieudana próba podporządkowania Moskwy	213
d. Polska wobec Śląska w czasie wojny trzydziestoletniej	219
e. Wojna z Turcją i zatargi z Krymem	224
f. Walka o dostęp do Bałtyku	230
g. Rzeczpospolita wobec końcowej fazy wojny trzydziestoletniej	235

II. Rzeczpospolita magnatów	242
1. Literatura i źródła	242
2. Załamanie się gospodarcze Rzeczypospolitej	265
a. Zniszczenia wojenne	265
b. Latyfundia magnackie	269
c. Regres w rolnictwie	273
d. Upadek miast	277
e. Początki odrodzenia gospodarczego	283
3. Wzrost procesów dezintegracyjnych w społeczeństwie	287
a. Pauperyzacja chłopstwa i wzrost napięcia klasowego	287
b. Słabość i rozkład mieszczaństwa	294
c. Szlachta i magnaci	300
4. Walka o całość Rzeczypospolitej	308
a. Powstanie Chmielnickiego i ruch Kostki Napierskiego	308
b. Założenia obronne polityki zewnętrznej Polski. Armia i dyplomacja	316
c. Walka z najazdem szwedzkim	321
d. Zakończenie wojen z Rosją i podział Ukrainy	334
e. Początek wojen z Turcją o Ukrainę i zwrot ku Francji	338
f. Liga antyturecka	344
5. Rządy oligarchii magnackiej	350
a. Dalszy rozstrój czy reforma	350

b. Konfederacje i intrygi fakcyjne	356
6. Unia personalna polsko-saska	364
a. Absolutystyczne zabiegi Augusta II i upadek pozycji międzynarodowej Polski	364
b. Polska wobec wielkiej wojny północnej	369
c. Konfederacja tarnogrodzka i pacyfikacja północy	377
d. Sprawa sukcesji i wojna o tron polski	382
e. Walki facji magnackich i zagarnięcie Śląska przez Prusy	390
7. Kultura doby sarmatyzmu — Barok i wczesne Oświecenie	398
a. Sarmatyzm i kontrreformacja	398
b. Oświata i nauka	407
c. Literatura i sztuka	412
d. Wczesne Oświecenie	422

